

Anledning af de vanskelige Tilførselsforhold m. m. I sin Forelæggelsestale sagde den højtærede Indenrigsminister — det findes Folketingstidenden Sp. 2599 —, at Regeringen har bestræbt sig for, at Brødkornet var i en saadan Pris, at det kunde ombyttes med et nødvendigt Foderkorn — det maa vel være Meningen: kunde ombyttes uden Tab. Hvis dette hele Tiden har været Bestræbelsen, forekommer det mig, at man ikke har været særdeles heldig med sine Anstrengelser; var det naaet, saa vilde der nemlig slet ingen Strid have været om Kornspørgsmaalet. Det er det, som Landbruget stadig har krævet, men aldrig opnaaet, og derfor er det, at Landboforeningerne nu kræver det gamle, naturlige Prisforhold oprettet mellem Majs og andet Foderkorn paa den ene Side og Brødkorn paa den anden Side. Men der er sket det, at Brødkornspriserne med Villie er trykkede ned, for at alle kunde faa billigt Brød. Der blev først Ørenlyd for Landbrugets Krav paa dette Punkt, da der viste sig Fare for Mangel paa Brødkorn. I de to første Høstaar bar Landbruget alene disse Ofre, som neppe kan anslaaes til mindre end 20—30 Mill. Kr. aarligt, idet hver Øre, der skal gives i Bytte for Majs, eller rettere hver Øre et Pund Brød gøres billigere, er lig ca. 10 Mill. Kr., og det er ikke overdrevent at sige, at der har været givet mindst 2 à 3 Øre pr. Pund i Bytte aarlig i de 2 Aar. Det gik let alt sammen, saa længe dette alene kunde lægges paa Landbruget, men det viste sig, at det ikke kunde blive ved at gaa. Saa maatte Staten træde til, og det maatte koste mange Penge. Som sagt en Nedsættelse af Brødprisen med et Par Øre bliver 20 Mill. Kr. aarlig, og det slog lige til til de 4 Kr., som gives i Tilskud ud over Maksimalprisen. Men til Trods for dette, at der gives disse 4 Kr., har der alligevel været en Forskel mellem Majs og Brødkorn, saa at naar Staten har maattet give et Tilskud af 20 Mill. Kr., har der fra Landbruget maattet gives et Tilskud af ca. 15 Mill. Kr.

I § 1 i det foreliggende Lovforslag om Godtgørelse af Statskassen fastslaaes nu de 4 Kr. over Maksimalprisen for hver Td. Rug, der anvendes som Brødkorn. I § 2 bestemmes det, at udover dette kan der gives en Godtgørelse af 2 Kr. pr. Td. Rug og Hvede for, hvad Landmændene har afleveret udover 8 Tdr. pr. Td. Hartkorn. Jeg antager, at det maa forstaas saaledes, at Godtgørelse ogsaa gives for, hvad der gemmes af Landmændene til Anvendelse

i egen Husholdning — jeg tænker paa det, som de, der selv bager deres Brød hjemme, anvender indtil den kommende Høst. Hvis det er Meningen — og det maa jeg antage —, vil det have nogen Værdi at faa slaaet fast, hvor mange Pund der maa regnes pr. Individ. Om denne Efterbetaling af 2 Kr. pr. Td. Hartkorn vil jeg sige, at efter min Mening er Hartkornet et daarligt Grundlag. Det er et daarligt Grundlag baade for Skat og for Tilskud, og det er erkendt af Lovgivningsmagten, at Hartkornet ikke længere er noget godt Grundlag. Det kan ogsaa, synes jeg, med Rette siges, at Godtgørelsen burde have haft tilbagevirkende Kraft helt ud. Der har saa at sige hele Tiden i dette Høstaar maattet gives 3 à 4 Kr. i Bytte pr. Td. Majs, og om Landmændene deraf fik Halvdelen godtgjort, vilde ikke have været urimeligt. Under de Forhandlinger, der for nylig blev ført, blev der nedsat et Fællesudvalg for Husmandsforeningerne og Landboforeningerne, og der var man enig om, at Brødkornsprisen skulde være 2 Kr. over Majsprisen. Indenrigsministeren har ifølge de her foreliggende Lovforslag haft en Følelse af, at der maatte gøres noget, thi som nu at have Rugen i en Pris af 21 Kr. 70 Øre, naar der skulde gives 26—27 Kr. for Byg og 24—25 Kr. for Majs, kunde ikke opretholdes i Længden. Men naar man saa skulde give Godtgørelse, er det, jeg mener, man har valgt et let angribeligt Grundlag, nemlig Hartkornet.

Jeg vil da stille det Spørgsmaal: Hvem faar nu denne Godtgørelse? Ja, den vil navnlig komme de opdyrkede Jorder med det forholdsvis lille Hartkorn til gode. Men det er ogsaa rimeligt, det skal jeg ikke sige noget om, idet det ogsaa er dem, som bor paa de opdyrkede Arealer, der har lidt meget, i alt Fald for Jyllands Vedkommende, under Maksimalprispolitikken. Men der undrer det mig noget, at der, som det fremgaar af de foreliggende Oplysninger, af de Stikprøver, man har taget i de 4 vestjyske Sogne, er 109 Tilfælde, hvor Ejendommen intet Tilskud faar. Jeg er tilbøjelig til at tro, at disse Ejendomme tilhører Landbrugere, der arbejder med den gamle Mark, der har det forholdsvis høje Hartkorn. Naar derimod i de 4 lollandske Sogne 84 af 278 ikke faar Del i de 2 Kr. pr. Td. Hartkorn, tror jeg, det kommer af, at disse Landbrugere har besaaet et for lille Areal med Vintersæd. Ellers vil det vel nemlig gaa saadan, at de gode Jorder, de, der normalt giver 18—20 Fold og har et Skifte med Vintersæd, vil faa et forholdsvis meget